

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Агенция „Морска администрация”

Заличено на основание

Чл. 59 от ЗЗЛД

ОДОБРЯВАМ:

кдп инж. Живко Петров,
Изпълнителен директор на
ИА „Морска администрация”
30.08.2021 г., София

НАЦИОНАЛЕН СТАНДАРТ

За провеждане на обучение в курс

„ЕЛЕМЕНТАРНА ПЪРВА ПОМОЩ”
„Elementary First Aid”

ФОРМА НА ОБУЧЕНИЕ

**РЕДОВНА, ДИСТАНЦИОННА ИЛИ
ЕЛЕКТРОННА**

ПРОГРАМНИ ЧАСОВЕ:

16 (в присъствена или електронна форма на обучение)

МИНИМАЛЕН БРОЙ КУРСИСТИ:

**НЕ ПО-МАЛКО ОТ НЕОБХОДИМИТЕ ЗА
ПРАКТИЧЕСКИ УПРАЖНЕНИЯ**

МАКСИМАЛЕН БРОЙ КУРСИСТИ:

**СЪГЛАСНО НАЛИЧНАТА МАТЕРИАЛНА
БАЗА, НО НЕ ПОВЕЧЕ ОТ 24 НА ЕДИН
ПРЕПОДАВАТЕЛ**

МИНИМАЛЕН БРОЙ КУРСИСТИ В
ГРУПАТА ЗА УПРАЖНЕНИЯ

**НЕ ПО-МАЛКО ОТ НЕОБХОДИМИТЕ ЗА
ПРАКТИЧЕСКИ УПРАЖНЕНИЯ**

МАКСИМАЛЕН БРОЙ КУРСИСТИ В
ГРУПАТА ЗА УПРАЖНЕНИЯ

**СЪГЛАСНО НАЛИЧНАТА МАТЕРИАЛНА
БАЗА, НО НЕ ПОВЕЧЕ ОТ 8 НА ЕДИН
ПРЕПОДАВАТЕЛ**

1. ПРЕДМЕТ НА КУРСА

Курсът е задължителен за всички морски лица, които ще работят на каквато и да е длъжност на кораби от морския флот и включва задължителните минимални изисквания за подготовка и издаване на свидетелство, определени от Правило VI/1 и таблица А VI/1-3 на кода към Конвенция STCW 78, както е изменена, Директива 2008/106/ЕО и ИМО моделен курс 1.13. Подготовката включва придобиване на знания и умения за оказване на неотложна помощ при инциденти и медицински проблеми до пристигане на лице, което има компетентност да оказва първа медицинска помощ или лице натоварено с задължението да предоставя медицински грижи на борда на кораба.

Този курс може да се провежда самостоятелно или в комбинация с курсовете за противопожарна безопасност и борба с пожари, лична безопасност и социални отговорности и техники за оцеляване, изисквани по Правило VI/1 от Конвенция STCW 78, както е изменена.

2. ЦЕЛИ

Лицата, които успешно преминат този курс трябва:

да познават: правилата и мерките, които е необходимо да се предприемат за оказване на неотложна и първа помощ при инцидент или заболяване до пристигане на лекар, лице натоварено с оказване на първа медицинска помощ или медицински грижи на борда на кораба

и да могат: да извършват действия по реанимация при безсъзнание, липса на дишане и сърдечна дейност, да извършват шиниране, поставяне на превръзки, спиране на кръвоизливи, да транспортират пострадали член на екипажа.

3. ФОРМА НА ПРОВЕЖДАНЕ НА КУРСА

Обучението се провежда присъствено в одобрени от ИА "Морска администрация" лекционни зали за теоретични занятия и лаборатории и/или полигони за провеждане на практически упражнения. Часовете посочени в тематичния план и учебната програма са учебни часове по 45 минути. Курсът се организира и провежда в съответствие с процедурите от системата за управление на качеството на учебното заведение. Занятията се планират така, че да не надвишават 10 учебни часа дневно. Тяхната методическа последователност и почивки се определят в разписанието на занятията в курса – Приложение № 1а.

При започване на курса на курсистите се предоставят учебни помощни материали (*тематичен план, разписание на занятията, записки на курсиста*), а в Тема № 1 се разясняват предметът и целите на курса, както и мерките за безопасност по време на провеждането му. Лекторът, в зависимост от нивото на усвояване на материала от обучаемите по дадена тема, може да променя продължителността на определената лекция или практическо упражнение за сметка на лекция/практическо упражнение по същата тема. Курсът завършва с провеждане на теоретичен и/или практически изпит.

В практическите занятия се отработват упражненията дадени в т.б.

4. ВХОДНИ СТАНДАРТИ

Участниците в курса трябва да:

- 4.1. са на възраст не по-малко от 16 години,
- 4.2. имат най-малко средно образование,
- 4.3. са здравословно годни, потвърдено чрез медицинско свидетелство.

Лица, които не могат да удостоверят изискуемата здравословна годност, нямат право на участие в курса. Обучаеми, неотговарящи на някои от останалите входните стандарти, могат да присъстват в курса, но не подлежат на сертифициране.

5. ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ПРЕПОДАВАТЕЛИТЕ

Теоретичната част и практическите упражнения се преподават / провеждат от квалифицирани лекари, запознати с особеностите на работата, травматизма и обичайните билести на борда на кораба, притежаващи лекарска квалификация и добри познания по професионален английски език. В провеждането на практическите занятия могат да участват като инструктори и лица със средно медицинско образование с квалификация медицинска сестра под ръководството на водещия лекар-преподавател.

Преподавателите и инструкторите трябва да са преминали обучение по Моделен курс 6.09 на Международната морска организация (ММО) и да притежават съответното свидетелство. Преподавателите извършващи оценка и провеждащи изпит, трябва да са преминали обучение по Моделен курс 3.12 на ММО и да притежават съответното свидетелство.

6. ОЦЕНКА И КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНКА

Оценка знанията и уменията на обучаемите се извършва текущо в хода на провежданите занятия чрез устно изпитване по нестобалната система, като оценките се отбелязват в дневника на курса. В края на курса се провежда теоретичен и практически изпит. Теоретичният изпит се провежда чрез тест съдържащ 30 въпроса от всяка област на компетентност на тематичната програма. Теста се провежда за време до 45 минути. За успешно преминал теста се счита курсист, който е дал най-малко 25 верни отговора. Тестът се изготвя в три варианта, като за всеки курс е различен от тестовете, давани на предходните курсове.

За успешно преминал практическия изпит* се счита обучаем, който е изпълнил правилно по едно упражнение от всяка една от долните точки:

Практическо упражнение	Оценка	
	Да	Не
1. Поставяне на шина на: – горен или долен крайник с подръчни средства и средствата от медицинската чанта – ключица или шия с подръчни средства и средствата от медицинската чанта – гръбначен стълб с подръчни средства и средствата от медицинската чанта	Избрана е подходящата шина или подръчен материал. Шината е поставена на правилното място. Шината не е пристегната повече от необходимото и е осигурена нормална циркулация на кръвта. Шинираният крайник е правилно обездвижен.	Шината е стегната повече от необходимото или недостатъчно пристегната и може да се освободи. Избрана е неподходяща шина. Шината е поставена на неподходящо място.
2. Пренасяне на пострадал – поставяне на пострадал в правилно положение – поставяне и пренасяне на пострадал в носилка – пренасяне на пострадал без носилка от двама души – пренасяне на пострадал без носилка от един човек	Избраната позиция съответства на състоянието на пострадалия. Осигурени са свободно дишане, сърдечна дейност, приток на кръв към главата. За пренасянето е избрано подходящо средство. Пострадалият е правилно закрепен към носилката и няма опасност от падане.	Допуснато е при поставяне за пренасяне и пренасяне разместване на пострадалия в носилката. Неправилно избрано положение на пострадалия при реанимация.
3. Спиране на кръвоизливи – на горен или долен крайник с подръчни средства и средствата от медицинската чанта – на корема с подръчни средства и средствата от медицинската чанта – на шията с подръчни средства и средствата от медицинската чанта – поставяне на турникет	Избран е подходящ начин за спиране на кръвотечението. Превръзката е добре стегната. Написано е времето на поставяне на турникет. Турникета е поставен на правилното място. Правилно е определена точката на притискане за спиране на кръвотечението.	Кръвоизливът не е спрял. Липсва запис за времето на поставяне на турникета.
4. Реанимация на пострадал човек – правене на изкуствено дишане по метода „уста в уста“, „уста в нос“ и с апарата за изкуствено дишане – правене на сърдечен масаж – едновременно правене на изкуствено дишане и сърдечен масаж.	Пострадалият е поставен в правилното положение за реанимация. Мястото за прилагане на сърдечен масаж е точно избрано. Последователността на изкуствено-то дишане и масажа е правилна. Точно са спазени силата, честотата на прилагане на изкуственото дишане и сърдечен масаж.	Пострадалият не е поставен в правилна позиция. При реанимация манекена дава сигнализация за неправилна манипулация.

ЗАБЕЛЕЖКА: Практическият изпит може да се проведе при заключителното практическо занятие.

Счита се за успешно преминал курса обучаем, който е издържал успешно теста и практическия изпит. Курсист, който не положи успешно теста и/или практическия изпит има право в срок до един месец да се яви повторно на изпит. При второ неуспешно явяване курсистът преминава целият курс отначало.

7. ДОКУМЕНТИРАНЕ

Преди започване на всеки курс, учебното заведение информира писмено съответната ДМА за разписанието на курса и участниците в него. При промяна в обстоятелствата на организирания курс (отпадане на участник, промяна на разписание, промяна на преподавател, зала и др., учебното заведение трябва да информира своевременно ДМА за това. Документирането на провеждането на курса се извършва в дневник от СУК на учебното заведение, който съдържа най-малко данните в Приложение № 10 към чл. 66, ал. 1 от Наредба № 6 от 17.06.2021 г. за компетентност на морските лица в Република България (Наредба № 6). За всеки курс се поддържа документация за входящото ниво на обучаемите (фотокопия на документи, доказващи покриването на изискванията на входните стандарти за всеки курсист). Учебното заведение трябва да извършва видеозаписване на всички теоретични и/или практически изпити. Цялата документация по провеждането на курса (лекции, попълнените от курсистите тестове, копие от видеозаписа* на теоретичния и/или практическият изпит, копие на диплома) се съхранява на електронен и/или хартиен носител в продължение на 5 (пет) години от организатора на курса. Тези изисквания по документиране трябва да бъдат включени в процедурите от системата за управление на качеството на съответната обучаваща институция.

След приключване на курса, обучаващата институция представя в съответната дирекция "Морска администрация" на електронен носител: сканирани документи (дневник на курса, протокол от изпита, решенията по време на изпита тестове и/или изпитни задачи от тренажора), копие на видеозаписа на теоретичния и/или практическият изпит. Два броя протоколи от изпита се представят задължително и на хартиен носител за одобрение от директора на съответната дирекция „Морска администрация“ – по един за обучаващата институция и един за администрацията. Съответната ДМА съхранява документацията на електронен и/или хартиен носител за срок от 5 г.

При работа на учебното заведение с електронния модул на обучаващи институции, провеждащи подготвителни курсове и курсове за специална и допълнителна подготовка за плаване по море, ИА „Морска администрация“ не изисква от учебното заведение документална информация, която е въведена в модула от същото.

**ЗАБЕЛЕЖКА: Видеозаписът от изпита трябва да бъде с такова качество, че да осигурява наблюдение на всички лица полагащи изпита, за цялото време на изпита с възможност за добро разпознаване на лицата и техните действия по време на изпита.*

8. ОСВИДЕТЕЛСТВАНЕ

На лицата успешно завършили курса се издава свидетелство "Elementary First Aid" от Изпълнителна агенция "Морска Администрация. За да бъде издадено свидетелство обучаващата институция представя в дирекция „Морска администрация“, която ще издава свидетелството копие на дневника на курса (приложение №10, към чл.66, ал.1 на Наредба №6), протокола от изпита, решавания на изпита тест, копие на видеозаписа от изпита. Копието на дневника на курса, решавания на изпита тест и протокола от изпита могат да се представят сканирани на електронен носител. Протокола от изпита се представя задължително и на хартиен носител.

Свидетелството може да се издаде и в комбинация със свидетелствата за пожарна безопасност и борба с пожари, лична безопасност и социални отговорности и техники за лично оцеляване, изискващи по Правило VI/1 от Конвенция STCW 78, както е изменена.

9. ТЕХНИЧЕСКИ СРЕДСТВА И УЧЕБНИ МАТЕРИАЛИ ЗА ОБУЧЕНИЕ

9.1. Теоретичните занятия се провеждат в лекционна зала с учебна дъска за писане, демонстрационна маса, оборудвана с аудиовизуална техника или компютър с мултимедия и

ЕЛЕМЕНТАРНА ПЪРВА ПОМОЩ <i>Elementary First Aid</i>	Стр. 5 от 8	Редакция втора	26.08.2021
--	-------------	----------------	------------

осигурено работно място за всеки обучаем. Залата трябва да отговаря на санитарно-хигиенните изисквания по БДС, да отговаря на изискванията за здравословни и безопасни условия на труд и да е освидетелствана по надлежния ред. При дистанционно обучение теоретичните занятия се провеждат чрез одобрена от ИА „Морска администрация” платформа, като обучаемите трябва да са в постоянна видеовръзка с преподавателя. В този случай всеки курсист сам осигурява за себе си работна маса с компютър, видеокамера и микрофон. Обстановката, в която се намира курсиста трябва да позволява провеждането на нормален учебен процес.

9.2. Технически средства и материали

9.2.1. корабна медицинска чанта без упойващите вещества – 1 бр. (ISSA No.35.608.00, CAT Code MSA 11, 14, 15, 16A, 17, 18, 100, 110 или подобни),

9.2.2. медицински шиши и скоби – по 6 бр. от всеки вид (ISSA No.35.607.00, CAT Code MSA 50, 51,54A или подобни),

9.2.3. бинтове, бандажи, превързочни материали – по 6 бр. от всеки вид и размер,

9.2.4. манекен в естествена големина за практически упражнения по реанимация – 2 бр.,

9.2.5. носилка – по 1 бр. от всеки вид (ISSA No.35.605.00, 35.605.01, 35.606.01 или подобни),

9.2.6. кислороден апарат – 1 комплект (ISSA No.35.607.00, CAT Code MSA 01 или подобен),

9.2.7. дихателен апарат за аварийна евакуация (EEBD) – 1 бр.

9.2.8. Комплект ИМО символи за безопасност – 1 бр.

9.2.9. Ръководство на инструктора – 1 комплект;

9.3. Препоръчителни видеофилми*

- “A Matter of Life and Death” (Code No.564)
- “Dealing with Shock” (Code No.565)
- “Dealing with the Unexpected” (Code No.567)
- “Bone and Muscle Injuries” (Code No.566)
- “Well Travelled? – Staying Healthy on Working Trips” (Code No.432)
- “Entering into Enclosed Spaces”(Edition 2) (Code No.534)

*ЗАБЕЛЕЖКА: Учебното заведение може да използва други филми с еквивалентно съдържание

10. ТЕМАТИЧЕН ПЛАН

№	Наименование на темите	Лекции (часове)	Упражнения (часове)	Всичко (часове)
1.	Въведение в курса. Общи принципи за оказване първа помощ.	1.0	-	1.0
2.	Строеж на човешкото тяло и функции на органите и системите	1.0	-	1.0
3.	Поставяне в правилно положение на пострададал човек	1.0	0.5	1.5
4.	Пострадал в състояние на безсъзнание	1.0	-	1.0
5.	Реанимация на пострададал човек	1.0	1.0	2.0
6.	Кръвотечение, счупвания на кости	1.0	1.0	2.0
7.	Действия в случай на шок	1.0	-	1.0
8.	Изгаряния, опарвания и инциденти причинени от електричество	1.0	-	1.0
9.	Спасяване и транспортиране на пострадали	1.0	1.0	2.0
10.	Други медицински проблеми	2.0	-	2.0
11.	Теоретичен и практически изпит	-	1,5	1,5
Общо часове за курса:		11,0	5,0	16,0

11. УЧЕБНА ПРОГРАМА

Всяко учебно заведение разработва учебна програма, която подробно описва всички теми, които ще бъдат изучавани по точките на тематичния план по т. 10. Програмата трябва да съответства на настоящия национален стандарт, като се вземат в предвид изискванията на актуалния ММО моделен курс IMO model course 1.13 „Elementary first aid“.

12. ЛИТЕРАТУРА, ЗАПИСКИ ЗА КУРСИСТА И МАТЕРИАЛИ ЗА ИЗПИТВАНЕ

12.1. Литература

- The International Convention on Standards of Training, Certification and Watchkeeping – (IMO Sales No.938E);
- Medical section (pages 111 to 148) of International Code of Signals, 1987 Edition (IMO Sales No.994E);
- Assembly Resolution A.438(XI) – Training and qualification of persons in charge of medical care aboard ship;
- IMO/ILO Document for Guidance, 1985 (IMO Sales No.935E);
- ILO/IMO/WHO International Medical Guide for Ships, 2nd or latest Edition;
- Medical First Aid Guide for use in Accidents Involving Dangerous Goods (MFAG);
- IMO model course 1.13 „Elementary first aid“.

ЗАБЕЛЕЖКА: По преценка на лекторите, може да се ползват други издания с еквивалентно съдържание.

12.2. Записки за курсиста

При откриването на курса на курсистите се предоставя за лично ползване свитък с учебни помощни писмени и графични материали, съдържащи информацията относно всички теми от учебната програма.

12.2.1. Темы

- Общи принципи за оказване първа помощ. Оценка на инцидента и опасности за собствения живот и здраве при оказване на първа помощ. Оценка на състоянието на пострадалия. Последователност на действията при оказване на незабавна помощ.
- Строеж на човешкото тяло и функции на органите и системите. Основни органи и системи в човешкото тяло, наименование и функции. Скелет, стави, мускули, сухожилия – наименование на основните съставни части и функции.
- Поставяне в правилно положение на пострадали. Положение за възстановяване в зависимост от характера на нараняването. Поставяне в правилно положение за реанимация.
- Състояние на безсъзнание. Симптоми на безсъзнанието. Осигуряване на свободни дихателни пътища, поставяне в правилно положение на пострадалия. Действия в случай на спиране на сърдечната дейност и/или дишането. Ограничения налагани на пострадалия.
- Реанимация на пострадали. Признаци, показващи необходимостта от незабавна реанимация при различни наранявания. Прилагане на процедури за реанимация самостоятелно или съвместно с друго лице по отношение на дишане, при липса на сърдечна дейност или при липса на дишане и сърдечна дейност.
- Кръвотечение, опасности за организма предизвикани от загуба на кръв. Видове кръвотечения. Прилагане на мерки за ограничаване на кръвотечението в зависимост от вида му.
- Действия в случай на шок. Причини, които могат да предизвикат шок на борда на кораба, признаци, показващи състояние на шок. Мерки за борба с шока.
- Изгаряния, опарвания и инциденти причинени от електричество. Признаци на опарване, изгаряне и инциденти с електрически ток. Мерки прилагани при опарвания и изгаряния. Мерки прилагани при химически изгаряния на кожата и на очите. Мерки прилагани при инциденти предизвикани от електрически ток.
- Спасяване и транспортиране на пострадали. Методи за пренасяне на пострадали самостоятелно или с помощта на допълнителни хора на кораба. Транспортиране на пациенти с

наранявания на гръбначния стълб и/или таза; демонстриране на правилния начин на транспортиране

– Инфекциозни заболявания, видове и начини на заразяване. Опасности от кръв и други секрети на лица страдащи от инфекциозни заболявания (хепатит, ХИВ и др.), вземане на лични предпазни мерки при работа с такива лица. Процедури за правилно третиране на кръв и секрети от такива лица.

– Здраве и лична хигиена. Правила за поддържане на здравето и личната хигиена на борда на кораба.

12.3. Тестови въпроси и упражнения

Всяка обучаваща институция изготвя и представя за одобрение от ИА “Морска администрация” най-малко по 15 въпроса от всяка тема на учебната програма. Въпросите трябва да са от закрит тип с четири отговора, от които един верен.

Към базата данни с тестови въпроси, обучаващата институция представя за одобрение и минимум 3 варианта на тестове, съдържащи въпроси от всички теми в учебната програма.

13. МЕРКИ ЗА БЕЗОПАСНОСТ ПРИ ПРОВЕЖДАНЕ НА КУРСА

При провеждане на теоретичната подготовка не се налага предприемане на мерки за безопасност извън обичайните такива.

При провеждане на практическите занятия се прилагат инструкциите и указанията за безопасна работа на производителите на съответните инструменти, оборудване и манекени.

14. АКТУАЛНОСТ НА КУРСА

Националният стандарт за провеждане на курса е съставен в съответствие с изискванията на конвенция STCW'78, както е изменена, с Директива 2008/106/ЕО, изискванията на Наредба № 6 за компетентност на морските лица в Република България и ИМО Model Course 1.13.

При промяна на този стандарт, провеждането на курсове от учебните заведения по старите програми се прекратява. Започналите преди промяната на Националния стандарт курсове завършват по действащата към момента на започване на курса учебна програма. Учебните заведения актуализират своята програма за курса в съответствие с процедурите си от системата за управление на качеството и изпращат същата за одобрение от ИА „Морска администрация”.

РАЗПИСАНИЕ НА ЗАНЯТИЯТА В КУРС (наименование на курса)

от до

Дата	От - до	Часа	Тема	Зала / Преподавател	Часове		
					Л	У	П
1 ^{ви} ден 01.01.20..	0815-0900	1	Въведение в курса. Общи принципи за оказване първа помощ.	Зала 1 / Иванов	1,0	-	1,0
	0915-1000	1	Строеж на човешкото тяло и функции на органите и системите	Зала 1 / Иванов	1,0	-	1,0
	1015-1100	1	Поставяне в правилно положение на пострадал човек	Зала 1 / Иванов	1,0	-	1,0
	1115-1200						
	1200-1415			Почивка			
2 ^{ри} ден 02.01.20..	1415-1500	2	Спасяване и транспортиране на пострадали	Зала 1 / Иванов	1,0	1,0	2,0
Общо часове							

Л – лекции; У – упражнения; П – практическо занятие

Ръководител на курса:

(.....)